
Žuvininkystės komitetas

2015/2092(INI)

18.9.2015

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl naujosios BŽP: techninių priemonių ir daugiamečių planų struktūra
(2015/2092(INI))

Žuvininkystės komitetas

Pranešėjas: Gabriel Mato

PR_INI

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĒL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	9

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl naujosios BŽP: techninių priemonių ir daugiamečių planų struktūra (2015/2092(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 43 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, ypač į jo 7 straipsnio 2 dalį ir 9 bei 10 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto pranešimą (A8-0000/2015),
- A. kadangi nuo 2009 m. padaryta labai nedidelė pažanga priimant teisėkūros procedūra priimamus aktus, susijusius su tiek su techninėmis priemonėmis, tiek su daugiamečiais planais dėl to, kad, viena vertus, dėl Komisijos pasiūlymų dėl šių planų atsirado Europos Sąjungos institucijų nesutarimų dėl jų atitinkamų galių sprendimų priėmimo procese pagal SESV 43 straipsnį ir, kita vertus, techninių priemonių atveju kilo problemų dėl teisės aktų suderinimo su Lisabonos sutartimi;
- B. kadangi vienas iš bendros žuvininkystės politikos (BŽP) reformos tikslų yra siekti didžiausio galimo tausios žvejybos laimikio remiantis ekosistema grindžiamu požiūriu ir kadangi pagrindinės priemonės kaip apsaugos priemonės šiems tikslams pasiekti yra techninės priemonės ir daugiamečiai planai;
- C. kadangi vieni iš pagrindinių 2013 m. BŽP reforma padarytų pakeitimų taip pat yra išmetimo į jūrą panaikinimas ir regionalizavimas;
- D. kadangi šiuo metu techninės priemonės sudaro sudėtingą, įvairialypę ir netvarkingą nuostatų, kurios dažnai būna nenuoseklios ar net prieštaraujančios viena kitai, sistemą ir, be to, jas sunku suprasti žuvininkystės sektoriui;
- E. kadangi techninių priemonių sudėtingumas ir su juo susijusių sunkumai, taip pat BŽP teigiamų apčiuopiamų rezultatų ir paskatų trūkumas prisidėjo prie to, kad žvejai pradėjo jomis nepasitikėti;
- F. kadangi techninių priemonių peržiūros tikslas turi būti tvirtu moksliniu pagrindu paremtas žuvininkystės išteklių tvarumo gerinimas nesukeliant pavojaus žuvininkystės veiklos ekonominiam pelningumui;
- G. kadangi uždraudus išmesti žuvis ir siekiant didžiausio galimo tausios žvejybos laimikio tikslo privaloma tobulinti žvejybos įrankių selektyvumą;
- H. kadangi uždraudus išmesti žuvis radikaliai pasikeitė žvejybos rajonų valdymo koncepcija ir dėl to reikia nustatyti labai skirtingas technines priemones, susijusias su svarbiausiomis sritimis, pvz., sugauto laimikio sudėtimi;

- I. kadangi dėl to, kad Taryba nepateikė savo pozicijos, teisės aktų dėl techninių priemonių nebuvo galima suderinti su Lisabonos sutartimi, ir kadangi po BŽP reformos, atrodo, šį blokavimą galima įveikti gavus valstybių narių pasiūlymą Komisijai priimant deleguotuosius aktus;
- J. kadangi, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas visiems operatoriams ir palengvinti techninių priemonių vykdymą ir kontrolę, būtina pagal bendro sprendimo procedūrą (įprastą teisėkūros procedūrą pagal Lisabonos sutartį) priimant pagrindų reglamentą nustatyti bendrus pagrindinius principus, taikomus visiems baseinams;
- K. kadangi regioninio lygmens priemonių arba priemonių, kurios gali dažnai keistis, atveju bendro sprendimo procedūros taikyti nebūtina, tačiau ją taikyti būtina nustatant bendras taisykles, taikomas visiems jūrų baseinams, arba taisykles, kurios nebus keičiamos pagrįstą laikotarpį;
- L. kadangi regionalizavimu galima užtikrinti, kad taisyklės būtų pritaikytos pagal kiekvienos žvejybos rūšies ypatumus ir kiekvieno baseino, suteikti lankstumo ir sudaryti galimybes greitai reaguoti į ekstremalias situacijas;
- M. kadangi skirstymas į regionus gali padėti supaprastinti ir pagerinti taisyklių supratimą, todėl jį palankiai priimtų žuvininkystės sektoriaus atstovai, ypač jei jie būtų įtraukti į šių taisyklių priėmimo procesą;
- N. kadangi regionalizavimas neturi tapti pakartotiniu nacionalizavimu, kuris yra nesuderinamas su BŽP, kuri yra bendra politika ir dėl kurios ES turi išimtinę kompetenciją dėl bendrai naudojamų išteklių pobūdžio;
- O. kadangi techninės priemonės dėl regionalizavimo pagrindo turi remtis modeliu, dėl kurio susitarė teisės aktų leidėjai pagal naująją bendrą žuvininkystės politiką, t. y. Komisijai priimant deleguotuosius aktus remiantis bendromis atitinkamų valstybių narių rekomendacijomis;
- P. kadangi kilo ginčų dėl tam tikrų pasiūlymų dėl specialiųjų reglamentų, kuriuose nurodomos techninės priemonės (dreifuojantys tinklai, atsitiktinis banginių šeimos gyvūnų sugavimas, draudimas pašalinti ryklių pelekus laivuose ar giliavandenių žuvų žvejyba); kadangi kai kurie pasiūlymai, pvz., dėl giliavandenių žuvų žvejyba šiaurės rytų Atlante, buvo blokuojami daugiau nei tris metus; kadangi taip pat buvo sustabdyta procedūra dėl teisės akto dėl žvejybos dreifuojančiais tinklais ir kai kuriais atvejais specialiuosius reglamentus dėl techninių priemonių, pvz., dėl ryklių pelekų pašalinimo laivuose, atmetė regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos;
- Q. kadangi Viduržemio jūroje galiojančios techninės priemonės ne visais atvejais yra pritaikytos įvairių rūšių vietos žuvininkystės poreikiams;
- R. kadangi Viduržemio jūros baseino savybės labai skiriasi nuo likusių Sąjungos žuvininkystės jūros baseinų, kadangi juo dalijamasi su trečiosiomis šalimis, kuriose išsaugojimo normos labai skiriasi nuo Europos Sąjungos normų;
- S. kadangi 2002–2009 m. priimtų daugiamečių planų efektyvumas buvo nevienodas ir apskritai blogiausi rezultatai buvo susiję su tam tikrų priemonių neefektyvumu ir

kontrolės trūkumais;

- T. kadangi gyvendinus BŽP reformą pradėtas taikyti įpareigojimas iškrauti visą laimikį, tačiau nepanaikintas BLSK ir kvotų sistemai būdingas nelankstumas;
- U. kadangi galima prognozuoti, kad mišriosios žvejojimo, kurioje susiduriama su žvejojimą stabdančių žuvų rūšimis (angl. *choke species*), atveju kils sunkumų taikyti draudimą išmesti į jūrą žuvis ir, atrodo, yra pagrįsta pirmenybę teikti ne daugiamečiams planams, o tokioms priemonėms kaip žvejojimo pastangų reguliavimas, kurios nėra tokios nelanksčios kaip BLSK ir kvotų sistema ir kuriomis būtų padedama siekti didžiausio galimo tausios žvejojimo laimikio tikslo ir gerinami laivyno ekonominės veiklos rodikliai mirtingumo dėl atitinkamos žvejojimo srityje;
- V. kadangi įsigaliojus Lisabonos sutarčiai Europos Parlamentas tapo vienu iš teisės aktų leidėjų žuvininkystės srityje, išskyrus BLSK ir kvotų sistemą;
- W. kadangi nuo 2009 m. dėl to, kad Taryba blokuoja pasiūlymus, nebuvo priimtas nė vienas daugiamečių planas;
- X. kadangi tarpinstitucinėje specialios paskirties darbo grupėje daugiamečių planų klausimais teisės aktų leidėjai pripažino, kad svarbu dirbti išvien, siekiant rasti pragmatišką būdą žengti į priekį sprendžiant daugiamečių planų klausimą, net jei laikomasi skirtingų nuomonių dėl teisinės sistemos;
- Y. kadangi daugiamečiai planai turi būti griežtos ir ilgalaikės žvejojimo valdymo sistemos pagrindas; kadangi jie turi būti paremti patikimiausiomis ir naujausiomis turimomis mokslinėmis ir socialinėmis bei ekonominėmis rekomendacijomis ir būti lankstūs, kad juos būtų galima pritaikyti atsižvelgiant į išteklių pokyčius ir priimant kasmetinius sprendimus dėl žvejojimo galimybių skyrimo;
- Z. kadangi tarpinstitucinėje specialios paskirties darbo grupėje daugiamečių planų klausimais nustatyti bendri būsimų daugiamečių planų elementai: didžiausio galimo tausios žvejojimo laimikio tikslas ir jo įgyvendinimo kalendorius, išteklių išsaugojimą užtikrinantis orientacinis dydis, kad būtų galima taikyti apsaugos priemonės, prisitaikymo prie nenumatytų mokslinių rekomendacijų pokyčių mechanizmas ir nuostata dėl peržiūros;
- AA. kadangi į planus turi būti įtrauktas bendras tikslas, kurį būtų galima įgyvendinti valdymo priemonėmis ir kuri būtų paremtas mokslinėmis rekomendacijomis; kadangi didelis ir stabilus laimikis turi būti dalis šio bendro tikslo, kuris turi būti atspindėtas metiniuose Tarybos sprendimuose dėl žvejojimo galimybių atsižvelgiant į naujausias mokslines rekomendacijas; kadangi šių metinių sprendimų tikslas turi būti tik žvejojimo galimybių skyrimas ir juos priimant turi būti vengiama didelių šių galimybių svyravimų;
- AB. kadangi 2014 m. lapkričio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimu byloje EP / Taryba, C-103/12, ir Komisija / Taryba, C-165/12, dėl žvejojimo galimybių Europos Sąjungos vandenyse suteikimo žvejojimo laivams, plaukiojantiems su Venesuelos vėliava, Prancūzijos Gvianos išskirtinėje ekonominėje zonoje sukurtas precedentas, išaiškinantis SESV 43 straipsnyje nurodytų skirtingų teisinių pagrindų turinį ir ribas ir tai, kad 43 straipsnio 3 dalis gali būti teisinis pagrindas tik skiriant žvejojimo galimybes,

kaip tai daroma priimant BLSK ir kvotų reglamentus;

- AC. kadangi vis dar laukiama Teisingumo Teismo sprendimo byloje EP / Taryba, C-124/13, dėl Tarybos reglamento (ES) Nr. 1243/2012, kuriuo nustatomas menkių išteklių daugiamečių planas, kurioje Parlamentas teigia, kad atsižvelgiant į reglamento tikslą ir turinį, jis turėjo būti priimtas remiantis SESV 43 straipsnio 2 dalimi laikantis įprastos teisėkūros procedūros, kurioje kaip vienas iš teisės aktų leidėjų dalyvauja Europos Parlamentas; kadangi Parlamentas taip pat prieštarauja tam, kad Komisijos pasiūlymas būtų padalytas, nes Taryba pasiūlymą padalijo į du teisės aktus;
- AD. kadangi padaryta pažanga Baltijos jūrai skirto daugiamečio plano atveju, kai Taryba sutiko dirbti kartu su Parlamentu siekiant priimti tikslus dėl mirtingumo dėl žvejybos koeficiento;
- AE. kadangi nepriėmus daugiamečių planų remiantis atitinkamų valstybių narių rekomendacijomis priimtais Komisijos deleguotaisiais aktais nustatyti išmetimo į jūrą planai gali būti pakeisti mažiausi išteklių išsaugojimą užtikrinantys žuvų dydžiai;
- AF. kadangi išmetimo į jūrą planai yra labai svarbūs, nes dėl mažiausių išteklių išsaugojimą užtikrinančių dydžių pakeitimų gali pasikeisti žvejybos metodai ir atitinkamai mirtingumas dėl žvejybos ir neršiančių žuvų biomasės dydis, o šie du dydžiai yra kiekybiniai daugiamečių planų tikslai; kadangi deleguotaisiais aktais pakeitus mažiausius dydžius būtų išoriniu būdu pakeisti pagrindiniai daugiamečių planų parametrai;
- AG. kadangi teisės aktų leidėjai siekė, kad šie deleguotieji aktai būtų laikinos priemonės laikotarpiu, kuris neturi būti ilgesnis nei trys metai;
- AH. kadangi skirtingose zonose tos pačios rūšies mažiausi išteklių išsaugojimą užtikrinantys dydžiai gali būti skirtingi atsižvelgiant į specifines žvejybos ir naudojamų žvejybos būdų charakteristikas; kadangi visada, kai tai įmanoma, siekiant palengvinti kontrolės darbą, pageidautina, kad būtų nustatyti horizontalūs sprendimai visoms zonoms;
1. mano, kad būsimos techninės priemonės turėtų būti paprastesnės, integruotos į aiškios struktūros teisinę sistemą ir nustatytos remiantis tvirtu moksliniu pagrindu;
  2. laikosi nuomonės, kad būtina peržiūrėti technines priemones, kad būtų panaikintas dabartinių teisės aktų sudėtingumas ir nevienalytiškumas, pagerintas jų mokslinis pagrindas ir kad jie taptų nuoseklesni ir priimtinesni žuvininkystės sektoriui;
  3. mano, kad techninės priemonės būtų, jei įmanoma, priimamos atsižvelgiant į kiekvieno žvejybos ploto ir kiekvieno regiono ypatumus, nes taip būtų galima užtikrinti, kad atitinkamas sektorius jų laikytųsi geriau;
  4. mano, kad tam, kad žuvininkystės sektoriui BŽP taisyklės būtų priimtinesnės ir kad jis labiau jų laikytųsi, būtina žvejus labiau įtraukti į sprendimų priėmimo procesą ir jiems siūlyti paskatas padidinant inovacijai ir žvejybos įrankių selektyvumo didinimui skirtą paramą;
  5. laikosi nuomonės, kad būtina išlaikyti bendro sprendimo procedūrą priimant bendras

taisykles, taikomas visiems jūros baseinams arba tiems baseinams, kurių atveju pagrįstu laikotarpiu nebus daroma pakeitimų;

6. mano, kad bendro sprendimo procedūros naudoti nebūtina priimant regionines priemones arba priemones, kurios gali būti dažnai keičiamos;
7. mano, kad su techninėmis priemonėmis susiję teisės aktai turėtų būti susiskirstyti į tris kryptis, kurioms būtų taikoma bendro sprendimo procedūra, ir ketvirtą kryptį, kurios atveju būtų taikomas regionalizavimo principas. Pirmosios trys kryptys apimtų bendrą ir centralizuotą taisyklių rinkinį, specialių taisyklių, taikomų svarbiausiems jūrų baseinams, rinkinį ir tam tikrą kiekį specifinių techninių nuostatų. Visos šios priemonės būtų priimanamos pagal bendro sprendimo procedūrą; Kita vertus, regioninėms taisyklėms arba taisyklėms, kurios gali būti dažnai keičiamos, būtų taikomas regionalizavimo principas;
8. mano, kad būtina įvertinti specialiųjų reglamentų, paremtų techninėmis priemonėmis, pvz. susijusių su dreifuojančiais tinklais, atsitiktiniu banginių šeimos gyvūnų sugavimu, draudimu pašalinti ryklių pelekus laivuose ar giliavandenių žuvų žvejyba, teikiamas galimybes, jų efektyvumą ir socialines bei ekonomines pasekmes ES laivynams;
9. mano, kad būtina skubiai nustatyti nuoseklią veiksmingų techninių priemonių, taikomų kiekvienai iš trijų pagrindinių krypčių, sistemą, atsižvelgiant į kiekvienos iš šių krypčių ypatumus, ypač į Viduržemio jūros, kurioje Sąjungos sprendimai šioje srityje gali daryti didelį poveikį ES žvejų ir ne ES laivyno konkurencijai;
10. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į draudimą išmesti į jūrą žuvis, teisės aktai dėl techninių priemonių tokiose srityse, kaip sugauto laimikio sudėtis, turi būti pakankamai lankstūs, kad būtų galima tikruoju laiku atsižvelgti į žvejybos rajonų pokyčius ir pažangą, daromą gerinant žvejybos selektyvumą;
11. mano, kad peržiūrint technines priemones reikia nepamiršti jos poveikio ne tik išteklių išsaugojimui, bet ir žuvininkystės veikos sąnaudoms ir pelningumui;
12. mano, kad išteklių išsaugojimo tikslas, kurio siekiama teisės aktais dėl techninių priemonių, galėtų būti sustiprintas veiksmais, kuriais siekiama gerinti pasiūlos ir paklausos valdymą didinant sektoriaus gamintojų organizacijų koncentraciją, kuri padėtų optimizuoti rezultatus, kurių siekiama Sąjungos teisės aktais;
13. mano, kad daugiamečiai planai BŽP turi atlikti vis svarbesnį vaidmenį žuvininkystės išteklių išsaugojimo srityje ir yra tinkamiausia priemonė priimti ir taikyti specifines regioninio lygmens technines priemones;
14. mano, kad būtina, kad teisės aktų leidėjai toliau stengtųsi pasiekti susitarimus dėl daugiamečių planų remdamiesi Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika;
15. mano, kad daugiamečiai planai turėtų būti griežtos ir ilgalaikės žvejybos valdymo sistemos pagrindas ir jie turi būti paremti patikimiausiomis ir naujausiomis turimomis mokslinėmis ir socialinėmis bei ekonominėmis rekomendacijomis, juos turi būti galima pritaikyti atsižvelgiant į išteklių pokyčius ir jie turi suteikti lankstumo Tarybai priimant kasmetinius sprendimus dėl žvejybos galimybių skyrimo; mano, kad šių metinių

sprendimų tikslas turi būti tik žvejybos galimybių skyrimas ir kad juos priimant turi būti vengiama didelių šių galimybių svyravimų;

16. pabrėžia, kad būtina parengti būsimuosius daugiamečius planus, kad būtų pasiektas tikslas didžiausio galimo tausios žvejybos laimikio tikslas ir jo įgyvendinimo kalendorius, išteklių išsaugojimą užtikrinantis orientacinis dydis, kad būtų galima taikyti apsaugos priemonės, prisitaikymo prie mokslinių rekomendacijų pokyčių mechanizmas ir nuostata dėl peržiūros;
17. mano, kad siekiant išvengti problemų, susijusių su įpareigojimu iškrauti visas sužvejotas žuvis mišrios žvejybos atveju, yra pagrįsta pirmumą teikti žvejybos pastangų reguliavimui, kuris nėra toks nelankstus kaip BLSK ir kvotų sistema;
18. mano, kad būtina pasinaudojant patariamosiomis tarybomis didinti suinteresuotų subjektų dalyvavimą rengiant ir plėtojant daugiamečius planus ir priimant visus su regionalizavimu susijusius sprendimus;
19. mano, kad Europos Parlamentas turi itin atidžiai išnagrinėti deleguotuosius aktus, susijusius su išmetimo į jūrą planais;
20. mano, kad laikini deleguotieji aktai, susiję su išmetimo į jūrą planais, įskaitant mažiausių dydžių keitimą, jokiais atvejais neturėtų galioti ilgiau nei tris metus ir turi būti pakeisti daugiamečiais planais, ir mano, kad dėl to daugiamečius planus reikia priimti kuo anksčiau;
21. laikosi nuomonės, kad pagal regionalizavimo tvarką priimant sprendimus dėl mažiausių dydžių turi būti atsižvelgiama į tai, kad reikia vengti tai pačiai rūšiai nustatyti įvairius skirtingus dydžius, kadangi dėl to būtų apsunkinta kontrolė ir galėtų atsirasti pažeidimų ar sukčiavimo atvejų parduodant prekes;
22. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

1. Įžanga

Vienas iš 2013 m. įvykdytos bendros žuvininkystės politikos (BŽP) reformos tikslų – siekti didžiausio galimo tausios žvejojimo laimikio remiantis ekosistema grindžiamu požiūriu. Pagrindinės priemonės kaip išsaugojimo priemonės šiems tikslams pasiekti – techninės priemonės ir daugiamečiai planai.

Tačiau nuo 2009 m. padaryta labai nedidelė pažanga priimant teisėkūros procedūra priimamus aktus, susijusius tiek su techninėmis priemonėmis, tiek su daugiamečiais planais. Dėl pastarųjų atsidurta tarpinstitucinėje aklavietėje. Taip atsitiko dėl to, kad į pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl daugiamečių planų buvo įtrauktas žvejojimo galimybių paskirstymas pagal žvejojimo kontrolės taisykles. Šiuo atžvilgiu dėl to Komisijos pasiūlymų kilo nesutarimų dėl SESV 43 straipsnio. Techninių priemonių atveju problemų kilo dėl teisės aktų suderinimo su Lisabonos sutartimi.

2. Techninės priemonės

Techninių priemonių tikslas – užkirsti kelią žuvų jaunikių sužvejojimui ir kitai priegaudai. Iš esmės šią sistemą sudaro trys reglamentai, kurie remiasi geografinė logika (Baltijos jūros, Viduržemio jūros ir Atlanto vandenyno bei kitų vandenų). Techninės priemonės yra tam tikras taisyklių rinkinys, tačiau kartais jos įeina į platesnę valdymo priemonių sistemą, pvz., daugiamečius planus. Taip pat yra specialiųjų reglamentų, pavyzdžiui, dėl draudimo naudoti dreifuojančius tinklus, dėl atsitiktinio banginių šeimos gyvūnų sugavimo ar draudimo pašalinti ryklių pelekus laivuose. Taigi techninės priemonės išdėstytos daugiau kaip 30 skirtingų reglamentų ir sudaro sudėtingą, įvairialypę ir netvarkingą nuostatų, kurios dažnai būna nenuoseklios ar net prieštaraujančios viena kitai, sistemą.

Iš dalies techninių priemonių sudėtingumą lėmė tai, kad jos buvo priimtos pagal skirtingas teisėkūros procedūras ir atsižvelgiant į skirtingus motyvus. Kai kurias technines priemones rėmė regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos (RŽVO). Kitais atvejais jos buvo nustatytos priimant kasmetinius reglamentus dėl bendro leidžiamo sužvejoti kiekio (BLSK) ir kvotų. Tačiau daugumą techninių priemonių priėmė Taryba ar Komisija pagal komitologijos procedūrą prieš įsigaliojant Lisabonos sutarčiai ir nedalyvaujant Europos Parlamentui.

Iš dalies techninių priemonių nevienalytiškumą ir nenuoseklumą lėmė tai, kad didelę jų dalį palaipsniui priėmė Taryba, kaip kasmetinių reglamentų, kuriais nustatomi bendri leidžiami sužvejoti kiekiai (BLSK) ir kvotos, dalį. Todėl kai kurios techninės priemonės priimtos po politinių tarpvalstybinių derybų ir yra menkai pagrįstos moksliniais argumentais ir jos lėmė nepateisinamus skirtumus tarp jūrų. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai įvairios priemonės dėl BLSK ir kvotų turi būti bendrai priimanamos Europos Parlamento ir Tarybos.

Geografinį techninių priemonių metodą aiškiai parodo skirtingas požiūris, taikytas Viduržemio jūros atveju. Šiuo atveju tik 2006 m. buvo priimtas daugiau ar mažiau nuoseklus priemonių rinkinys. Tačiau Viduržemio jūros patariamoji taryba keletą kartų prašė persvarstyti kai kurias technines priemones. Reikėtų pažymėti, kad Komisija į savo neseniai

atliktą techninių priemonių tyrimą¹ neįtraukė Viduržemio jūros dėl sudėtingumo.

Dalį techninių priemonių sudaro specialieji reglamentai. Dėl daugumos jų teisėkūros procedūros kilo prieštaravimų. Visų pirma, pasiūlymas dėl giliavandenių žuvų išteklių žvejybos šiaurės rytų Atlante² buvo blokuojamas ilgiau nei trejus metus. Procedūra dėl teisės akto dėl žvejybos dreifuojančiais tinklais³ taip pat sustabdyta. Šie sunkumai ir ginčai atspindi pasiūlymų turinį. Kai kuriais atvejais, pavyzdžiui, dėl ryklių pelekų pašalinimo laivuose⁴, regioninė žuvininkystės valdymo organizacija atmetė taisyklę, todėl ES laivynas atsidūrė nepalankioje padėtyje, palyginti su trečiosiomis šalimis. Kitais atvejais, tokiais kaip, pavyzdžiui, reglamento dėl atsitiktinio banginių šeimos gyvūnų sugavimo⁵ atveju, reikėtų įvertinti jų veiksmingumą.

Kita vertus, reglamentuose dėl techninių priemonių numatytos kelios išimtys ir leidžiančios nukrypti nuostatos ir visos nuostatos buvo iš dalies pakeistos. Pavyzdžiui, Reglamentas (EB) Nr. 850/1998 buvo iš dalies keistas keturiolika kartų. Dėl šių pakeitimų techninių priemonių sudėtingumas dar labiau padidėjo. Dėl keleto neatitikimų ir dėl to, kad nėra aiškiai aiškiai apibrėžtos deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų sritys, stabdoma pažanga priimant teisėkūros procedūra priimamus aktus. Todėl jau senokai reikia racionalizuoti, supaprastinti ir suderinti su Lisabonos sutartimi visas technines priemones.

2002 ir 2008 m. buvo bandyta atlikti visų techninių priemonių peržiūrą⁶. Pirmas bandymas žlugo, o antrojo rezultatas buvo dar vienas iš daugelio pakeitimų. Taip pat nepadaryta pažangos teisėkūros procedūra priimamų aktų srityje tris pagrindinius geografinius reglamentus derinant su Lisabonos sutartimi.

2014 m. gegužės mėn. Komisija baigė viešąsias konsultacijas dėl naujos techninių priemonių sistemos įgyvendinant reformuotą bendrą žuvininkystės politiką. Dauguma atsakiusių valstybių narių teigė, kad būtina supaprastinti technines priemones užtikrinant vienodas sąlygas, todėl reikia, kad tam tikros taisyklės būtų priimamos pagal bendro sprendimo procedūrą ir kad nustatant regionalizavimo lygmenį rengiant technines priemones pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas praktiniam įgyvendinimui ir turėtų būti atsižvelgiama į kontrolės ir priežiūros veiklą. Žuvininkystės sektoriaus dalyviai teigė, kad rengiant naujas technines priemones būtina taikyti minimalistinį požiūrį ir netaikyti bendro sprendimo procedūros priimant sprendimus, susijusius su mikrovaldymu. Savo ruožtu NVO teigė, kad būtina bendra techninių priemonių sistema, apimanti bendruosius tikslus ir bendrus minimalius standartus, kurie turi būti taikomi visoje ES siekiant užtikrinti, kad nebūtų valdymo spragų, todėl supaprastinimas neturėtų turėti neigiamo poveikio aplinkos apsaugai.

Ateityje priimant taisykles dėl techninių priemonių reikės taikyti bendro sprendimo procedūrą siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ir palengvinti įgyvendinimą ir kontrolę. Skirstymas į regionus gali supaprastinti valdymą ir užtikrinti, kad taisyklės būtų pritaikytos pagal kiekvienos žvejybos rūšies ypatumus ir kiekvieną baseiną, suteikti lankstumo ir sudaryti galimybes greitai reaguoti į ekstremalias situacijas. Be to, skirstymas į regionus gali padėti

¹ *A study in support of the development of a new technical conservation measures framework within a reformed CFP. Project n°: ZF1455_S02. 7 July 2014*

² COM(2012)0371 final - 2012/0179 (COD)

³ COM(2014)0265 final - 2014/0138 (COD)

⁴ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 605/2013

⁵ 2004 m. balandžio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 812/2004

⁶ COM(2002) 672 ir COM(2008) 324

supaprastinti ir pagerinti taisyklių supratimą, todėl jį palankiai priimtų pramonės atstovai, ypač jei jie būtų įtraukti į taisyklių priėmimo procesą. Tačiau visiškas regionalizavimas nesuderinamas su BŽP, kuri yra bendra politika ir dėl kurios ES turi išimtinę kompetenciją dėl bendrai naudojamų išteklių pobūdžio.

Todėl neatrodo, kad būtina taikyti bendro sprendimo procedūrą dėl regioninio lygmens priemonių arba priemonių, kurios gali dažnai keistis, tačiau ją būtina taikyti nustatant bendras taisykles, taikomas visiems jūrų baseinams, arba taisykles, kurios pagrįstą laikotarpį nebus keičiamos.

Su techninėmis priemonėmis susijusios taisyklės turėtų būti susiskirstytos į tris kryptis. Trys iš jų apimtų bendrų ir centralizuotų taisyklių rinkinį, specialių taisyklių, taikomų svarbiausiems jūrų baseinams, rinkinį ir tam tikrą skaičių specifinių nuostatų, priimamų pagal bendro sprendimo procedūrą. Ketvirtoji kryptis, kuriai būtų taikomas regionalizavimo principas, apimtų regionines taisykles arba dažnai keičiamas taisykles.

3. Daugiamečiai planai

Daugiamečiais planais siekiama valdyti pagrindines žuvų rūšis, kurios svarbios žvejybai. Jų bendras bruožas – išteklių valdymo tikslų nustatymas atsižvelgiant į neršiančių žuvų biomasės dydį ir mirtingumą dėl žvejybos. Šiuo metu yra vienuolika daugiamečių planų, apimančių įvairias taikomas priemones. Apskritai taikomas bendro leidžiamo sužvejoti kiekio (BLSK) principas, tačiau taip pat kitokios priemonės, pavyzdžiui, techninės priemonės, žvejybos pastangų apribojimas ir specialios kontrolės taisyklės.

Daugiamečius planus pradėti rengti po 2002 m. BŽP reformos. Du iš šių planų reguliuoja RŽVO valdomus išteklius – paprastųjų tunų ir juodųjų paltusų, o kiti reguliuoja išteklius Bendrijos vandenyse vadovaujantis Tarptautinės jūrų tyrinėjimo tarybos rekomendacijomis. 2009–2002 m. jie buvo plėtojami gana lėtai, pasikeitė jų tvarka. Nuo 2009 m. dėl to, kad pasiūlymai Taryboje atsidūrė aklavietėje, nebuvo priima jokie planai.

Daugiamečių planų veiksmingumas buvo nevienodas. Apskritai, blogiausių rezultatų pasiekta dėl neveiksmingų žvejybos pastangų mažinimo mechanizmų ir kontrolės spragų. Reikia nepamiršti, kad laivyno, taigi ir faktinio žvejybos pajėgumų valdymas BŽP prarado svarbą. Nors dėl įvairių krizių laivynas smarkiai sumažėjo, žvejybos pajėgumai sumažėjo mažiau.

Nepaisant daugiamečių planų svarbos, pastaraisiais metais buvo padaryta menka pažanga dėl tarpinstitucinės aklavietės, kurią lėmė skirtingas Europos Parlamento ir Tarybos aiškinimas dėl jų teisinio pagrindo ir ypač dėl to, ar reikia naudoti SESV 43 straipsnio 2 dalį ar 43 straipsnio 3 dalį. Pagal 43 straipsnio 3 dalį visos sprendimų priėmimo galios suteikiamos Tarybai nedalyvaujant Parlamentui. 2014 m. lapkričio 26 d. Teisingumo Teismas priėmė bendrą sprendimą dėl dviejų ieškinių¹, kuriuos Europos Parlamentas ir Komisija pateikė prieš Tarybos sprendimą dėl žvejybos galimybių Europos Sąjungos vandenyse suteikimo žvejybos laivams, plaukiojantiems su Venesuelos vėliava, Prancūzijos Gvianos išskirtinėje ekonominėje zonoje. Šis sprendimas sukuria precedentą, išaiškinantį, kad 43 straipsnio 3 dalis gali būti teisinis pagrindas tik skiriant žvejybos galimybes, kaip tai daroma priimant BLSK ir kvotų reglamentus.

¹ Bylos EP / Taryba, C-103/12, ir Komisija / Taryba, C-165/12

Vis dar laukiama Teisingumo Teismo sprendimo byloje EP / Taryba, C-124/13, dėl Tarybos reglamento 1243/2012, kuriuo nustatomas menkių išteklių daugiamečių planas, kurioje Parlamentas teigia, kad, atsižvelgiant į reglamento tikslą ir turinį, jis turėjo būti priimtas remiantis SESV 43 straipsnio 2 dalimi laikantis įprastos teisėkūros procedūros, kurioje kaip vienas iš teisės aktų leidėjų dalyvauja Europos Parlamentas. Parlamentas taip pat prieštarauja tam, kad Komisijos pasiūlymas būtų padalytas, nes Taryba pasiūlymą padalijo į du teisės aktus.

Kita vertus, 2014 m. balandžio mėn. tarpinstitucinė specialios paskirties darbo grupė baigė darbą daugiamečių planų klausimais. Vykdydami šį darbą teisės aktų leidėjų atstovai pripažino, kad svarbu dirbti išvien, siekiant rasti pragmatišką būdą žengti į priekį sprendžiant daugiamečių planų klausimą, net jei laikomasi skirtingų nuomonių dėl teisinės sistemos. Buvo laikytasi nuomonės, kad daugiamečiai planai turėtų būti griežtos ir ilgalaikės žvejybos valdymo sistemos, nustatytos remiantis patikimiausiomis mokslinėmis rekomendacijomis, pagrindas. Be to, jie turėtų sudaryti galimybes daryti pakeitimus atsižvelgiant į išteklių pokyčius ir suteikti lankstumo priimant kasmetinius sprendimus dėl žvejybos galimybių.

Nustatyti bendri būsimų daugiamečių planų elementai: didžiausio galimo tausios žvejybos laimikio tikslas ir jo įgyvendinimo kalendorius, išteklių išsaugojimą užtikrinantis orientacinis dydis, kad būtų galima taikyti apsaugos priemonės, pritaikymo prie mokslinių rekomendacijų pokyčių mechanizmas ir nuostata dėl peržiūros.

Po 2013 m. BŽP reformos daugiamečiuose planuose turės būti nustatomas didžiausio galimo tausios žvejybos laimikio tikslas ir šio tikslo pasiekimo terminas. Juose taip pat turėtų būti numatytos priemonės, skirtos įgyvendinti draudimą išmesti žuvis į jūrą ir įpareigojimas iškrauti laimikį¹, taip pat taisomųjų veikslių atlikimo garantijos ir peržiūros nuostatos. Taip pat nustatyti du kiekybiniai daugiamečių planų tikslai: mirtingumas dėl žvejybos ir neršiančių žuvų išteklių biomasė.

Įgyvendinus BŽP reformą pradėtas taikyti draudimas išmesti į jūrą sugautas žuvis, tačiau nepanaikintas BLSK ir kvotų sistemai būdingas nelankstumas. Atsižvelgiant į tai, kad mišriosios žvejybos atveju gali kilti problemų, susijusių su žvejybą stabdančių žuvų rūšimis (angl. *choke species*), yra pagrįsta pirmumą teikti tam tikroms priemonėms, pavyzdžiui, žvejybos pastangų reguliavimui, kurios nėra tokios nelanksčios kaip BLSK ir kvotų sistema. Be to, žvejybos pastangų reguliavimas padėtų siekti didžiausio galimo tausios žvejybos laimikio tikslo ir gerintų laivyno ekonominės veiklos rodiklius mirtingumo dėl žvejybos srityje.

4. 2013 m. BŽP reforma

Svarbiausias BŽP reformos, kuri paveikė tiek daugiamečius planus, tiek technines priemones, elementas yra regionalizavimas² arba regioninis bendradarbiavimas išsaugojimo priemonių srityje. Daugiamečiai planai yra tinkamiausia priemonė priimant ir įgyvendinant konkrečias technines priemones suskirstymo į regionus kontekste.

---

¹ Įpareigojimas iškrauti visą laimikį. 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1380/2013 15 straipsnis

² Regioninis bendradarbiavimas išsaugojimo priemonių srityje. 18 straipsnis. 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1380/2013

Numatyta, kad tais atvejais, kai Komisijai suteikiami deleguotieji įgaliojimai dėl daugiamečių planų, išsaugojimo priemonių, kurios būtinos pagal Sąjungos aplinkos teisės aktus, ar įpareigojimo iškrauti laimikį, susijusios valstybės narės, kurioms šios priemonės daro poveikį, gali per nustatytą laikotarpį pateikti bendras rekomendacijas. Tam, kad šias rekomendacijas įgyvendintų, valstybės narės konsultuojasi su atitinkamomis patariamosiomis tarybomis. Siūlomas priemonės Komisija gali priimti deleguotaisiais aktais, tačiau taip pat gali teikti pasiūlymus, jei visoms valstybėms narėms per nustatytą terminą nepavyksta susitarti dėl bendrų rekomendacijų. Komisija taip pat gali teikti pasiūlymus, jei laikoma, kad bendros rekomendacijos yra nesuderinamos su kiekybiniais išsaugojimo priemonių tikslais ir uždaviniais. Vienintelis galimas Europos Parlamento vaidmuo – galimybė per du mėnesius pareikšti prieštaravimą dėl deleguotojo akto.

Šios naujos nuostatos turi įtakos techninėms priemonėms ir iš esmės yra susietos su daugiamečiais planais arba yra nulemtos jų nebuvimo ir įsigalioja Komisijai priėmus deleguotuosius aktus. Pavyzdžiui, kai dėl tam tikros žvejybos nėra priimtas daugiamečio plano arba valdymo plano, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomas laikinas, neviršijantis trejų metų konkretus išmetamų į jūrą žuvų kiekių planas, kuriame taip pat gali būti numatytas mažiausių dydžių keitimas¹.

Be to, priėmus reglamentą dėl įpareigojimo iškrauti visą laimikį², buvo iš dalies pakeisti trys regioniniai reglamentai dėl techninių priemonių (Atlanto vandenyno, Viduržemio jūros ir Baltijos jūros). Išmetimo į jūrą planai tapo pagrindine priemone pakeitimams daryti Komisijai suteikiant deleguotuosius įgaliojimus. Tai leido Komisijai deleguotaisiais aktais nustatyti mažiausius išteklių išsaugojimą užtikrinančius orientacinius dydžius toms rūšims, kurioms taikomas įpareigojimas iškrauti visą laimikį ir, prireikus, nustatyti mažiausiems orientaciniams dydžiams taikomas išimtis. Tai buvo padaryta Baltijos jūrai skirto žuvų išmetimo į jūrą mažinimo plano³ atveju – menkėms taikomas mažiausias dydis nuo 38 cm sumažintas iki 35 cm.

Dauguma atvejų mažiausius išteklių išsaugojimą užtikrinančius orientacinius dydžius nustatys Komisija priimdama deleguotuosius aktus. Taip bus sudarytos palankesnės sąlygos priimti tam tikras priemones regionų lygmeniu, tačiau mažiausi išteklių išsaugojimą užtikrinantys orientaciniai dydžiai atlieka vaidmenį, kuris visiškai peržengia regionalizavimo ribas; tai padės iš esmės pakeisti daugiamečių planų raidą. Pakeitus mažiausią dydį žvejai turės keisti žvejybos metodus, taip pat pasikeis mirtingumas dėl žvejybos ir neršiančių žuvų išteklių amžiaus piramidė. Pagrindiniame BŽP reglamente numatyta, kad šie du parametrai yra kiekybiškai įvertinami daugiamečių planų tikslais⁴. Deleguotuoju aktu pakeitus mažiausius dydžius bus iš išorės pakeisti pagrindiniai daugiamečių planų parametrai. Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad mažiausi dydžiai atlieka esminį vaidmenį pardavimo ir žvejybos veiklos kontrolės srityje.

5. Pranešėjo pozicija

¹ Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 15 straipsnio 6 dalis

² 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2015/812 1 straipsnio 10 dalis, 2 straipsnio 5 dalis ir 3 straipsnio 5 dalis

³ 2014 m. spalio 20 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (EB) Nr. 1396/2014

⁴ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1380/2013 10 straipsnio 1 dalies c punktas

5.1. Daugiamečiai planai

Teisės aktų leidėjai turi rasti pragmatišką būdą sparčiai žengti į priekį svarstant daugiamečius planus atsižvelgiant į ES Teisingumo Teismo praktiką.

Taip pat būtina didinti veiksmingą suinteresuotų subjektų dalyvavimą kuriant ir plėtojant daugiamečius planus.

Be to, daugiamečiai planai turi būti priimami kuo anksčiau. Taip būtų išvengta, kad ilgalaikės priemonės būtų reglamentuojamos taikant išmetimo į jūrą planus, kuriuose, pagal jų pobūdį, turėtų būti numatomos tik laikinos priemonės.

5.2. Techninės priemonės

Būsimos techninės priemonės turi būti paprastos ir aiškios, kad žvejai galėtų jas lengviau suprasti.

Jos kiek įmanoma turėtų būti pritaikytas prie kiekvieno žvejybos būdo ir kiekvieno regiono ypatumų (regionalizavimas).

Tačiau bendras taisyklės, taikomas visiems jūrų baseinams, arba taisyklės, kurios nebus keičiamos pagrįstą laikotarpį, turi būti priimti ES teisės aktų leidėjai pagal įprastą teisėkūros procedūrą – bendro sprendimo procedūrą.

Iš tiesų, visiškas regionalizavimas būtų nesuderinamas su BŽP, kuri yra bendra politika ir dėl kurios ES turi išimtinę kompetenciją atsižvelgiant į bendrai naudojamų išteklių pobūdį.

Taip pat reikia, kad daugiau žvejų dalyvautų sprendimų priėmimo procese, taip pat ir dėl visų smulkesnių techninių priemonių aspektų, ir kad jie tai darytų veiksmingiau, taip pat reikia kurti paskatas siekiant palengvinti jų įgyvendinimą.